

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 0-2281-9401 E-mail : disas_moac@hotmail.com
<http://www.moac.go.th>

สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด ข้อมูล ณ วันที่ 24 ธันวาคม 2568

สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด

1. ศัตรูข้าว

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 76 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 25,283,288 ไร่
พื้นที่ระบาดรวม 1,254 ไร่ ลดจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 459 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,713 ไร่)
  - **หนอนห่อใบข้าว** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง นongคาย และจังหวัดยะลา จำนวน ๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **เพลี้ยกระโดดหลังขาว** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 97 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 102 ไร่)
  - **เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น ประจวบคีรีขันธ์ สุรินทร์ อุบลราชธานี และจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 104 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 58 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 162 ไร่)
  - **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 180 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 14 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 194 ไร่)
  - **หนอนกอข้าว** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก ขอนแก่น บุรีรัมย์ สกลนคร กาฬสินธุ์ และจังหวัดยะลา จำนวน 82 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **เพลี้ยจักจั่นสีเขียว** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น และจังหวัดอุดรธานี จำนวน 374 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **โรคไหม้ข้าว** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ขอนแก่น สกลนคร และจังหวัดราชบุรี จำนวน 368 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 285 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 653 ไร่)
  - **โรคขอบใบแห้ง** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดชัยนาท จำนวน 74 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **โรคใบสีส้ม** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 9 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **โรคใบขีดสีน้ำตาล** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด อุบลราชธานี และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 33 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

• ผลการดำเนินงาน

- **หนอนห่อใบข้าว** สำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ ให้เกษตรกรปลูกข้าว 2 พันธุ์ขึ้นไป โดยการปลูกสลับพันธุ์ เพื่อช่วยลดความรุนแรงของการระบาด และแนะนำการใช้สารฆ่าแมลงประเภทดูดซึม
- **เพลี้ยกระโดดหลังขาว** ใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทาน เช่น สุพรรณบุรี 60 ชัยนาท 1 สุพรรณบุรี 1 กข 31 และชุมแพ 60 โดยปลูกสลับกันอย่างน้อย 2 พันธุ์ เพื่อป้องกันไม่ให้เพลี้ยกระโดดหลังขาวปรับตัวทำลายข้าวพันธุ์ต้านทานได้เร็ว หรือถ้าปลูกข้าวพันธุ์เดียว ไม่ควรปลูกติดต่อกันเกิน 4 ฤดูปลูก
- **เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล** อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติเพื่อใช้ควบคุมการระบาด เช่น มวนเขียวดูดไข่ แมงมุมสุนัขป่า เป็นต้น และการควบคุมระดับน้ำในนาข้าว โดยการระบายน้ำออกเป็นครั้งคราวแบบเปียกสลับแห้ง และแนะนำเกษตรกรให้ใช้สารกำจัดแมลงตามสัดส่วนของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลที่พบ
- **เพลี้ยไฟ** ใช้สารฆ่าแมลง มาลาไทออน 83% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคาร์บาริล 85% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบใบข้าวมีมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ในระยะข้าวอายุ 10-15 วันหลังหว่าน และดูแลแปลงข้าวระยะกล้า หรือหลังหว่าน 7 วัน อย่าให้ขาดน้ำ

- หนอนกอข้าว ให้เผาตอซังหลังการเก็บเกี่ยว ใช้น้ำท่วมและไถดินเพื่อทำลายหนอนและดักแด้ของหนอนกอข้าว ที่อยู่ตามตอซังปลูกพืชอื่นเพื่อตัดวงจรชีวิตของหนอนกอข้าว ปลูกพืชหมุนเวียน ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป ทำให้ใบข้าวงาม หนอนกอขอบางใบใช้แสงไฟล่อตัวเต็มวัยและทำลายเมื่อมีการระบาดรุนแรง และแนะนำการใช้สารฆ่าแมลงเมื่อพบอาการของโรค

- เพลี้ยจักจั่นสีเขียว ใช้แสงไฟล่อแมลงและทำลายเมื่อมีการระบาดรุนแรง การปลูกข้าวพันธุ์ต้านทาน กข4 กข9 กข21 กข23 สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 พิชณุโลก 2 ชุมแพ 60 แก้วรวง 88 แก่นจันทร์ นางพญา 132 พวงไระ และแนะนำการใช้สารฆ่าแมลง เมื่อพบอาการของโรค

- แมลงบั่ว กำจัดวัชพืชรอบแปลงนา เช่น ข้าวป่า หญ้าข้าวนก หญ้าไซ หญ้าแดง หญ้าชันกาด และหญ้านกส้มพูก่อนตกกล้าหรือหว่านข้าวเพื่อทำลายพืชอาศัยของแมลงบั่ว และไม่ควรใช้สารฆ่าแมลงใดๆ ในการป้องกันกำจัดแมลงบั่วเนื่องจากไม่ได้ผลและยังทำลายศัตรูธรรมชาติ

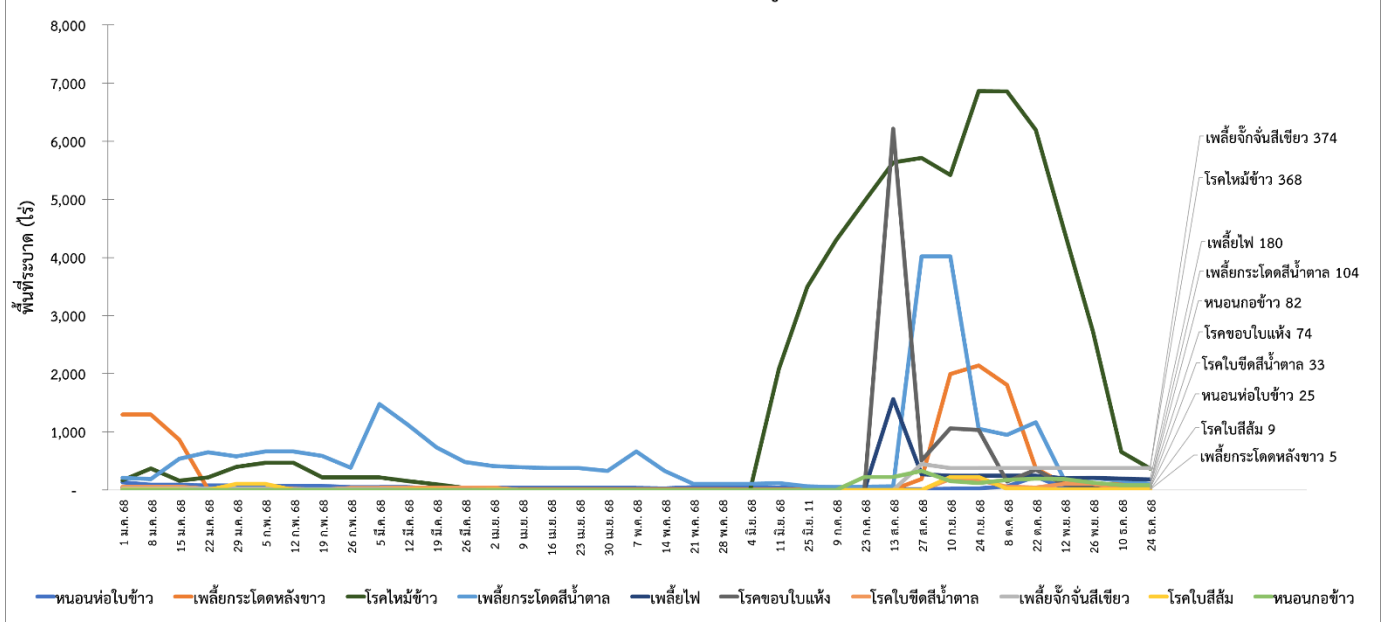
- โรคไหม้ข้าว การใช้เมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม อัตรา 15-20 กิโลกรัมต่อไร่การใช้ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 200 ลิตร การใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น ปทุมธานี 1 สุพรรณบุรี 1,2 กข 41 การคลุมเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไตรโซคาโซล คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ ในอัตราตามคำแนะนำในฉลาก และการใช้สารเคมี เช่น อิติเฟนฟอส 50% อัตรา 20-25 CC/น้ำ 20 ลิตร บลาติซิดิน เอส 2% EC อัตรา 20-25 CC/น้ำ 20 ลิตร

- โรคขอบใบแห้ง ใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทาน เช่น สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2 และพันธุ์กข23 ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่น ใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันการเกิดโรค เช่น เชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลีส) การเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้ เช่น พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 กข6 เหนียวสันป่าตอง พิชณุโลก 2 และแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดเมื่อพบอาการของโรค

- โรคใบสีส้ม ใช้พันธุ์ข้าวต้านทานแมลงเพลี้ยจักจั่นสีเขียว เช่น กข1 กข3 กำจัดวัชพืช และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะนำโรค แนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดแมลงพาหะ ได้แก่ ใช้สารฆ่าแมลงในระยะที่แมลงเป็นตัวอ่อน เช่น ไดโนทีฟูเรน (Dinotefuran) 10% WP, บูโพรเฟซิน (Buprofezin) 10% WP, อีโทเฟนพ록ซ์ (Etofenprox) 10%

- โรคใบขีดสีน้ำตาล ใช้ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) อัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ สามารถช่วยลดความรุนแรงของโรคได้การพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม เนื่องจากเชื้อสาเหตุทำให้เกิดโรคเมล็ดต่าง

สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าว ปี 2568

2. ศัตรูมะพร้าว

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 69 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 1,017,736 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 43,824 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 571 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 44,395 ไร่)

- **หนอนหัวดำ** พื้นที่ระบาด 40 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ชลบุรี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา สมุทรสาคร ชุมพร สมุทรสงคราม ตราด ราชบุรี ขอนแก่น ปัตตานี ฉะเชิงเทรา เพชรบูรณ์ นครราชสีมา กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ กระบี่ กรุงเทพมหานคร นครพนม อุตรธานี พังงา อุบลราชธานี จันทบุรี สตูล หนองคาย ชัยนาท สมุทรปราการ ระยอง ภูเก็ต กาญจนบุรี อำนาจเจริญ สุรินทร์ สระแก้ว ร้อยเอ็ด หนองบัวลำภู สระบุรี สุโขทัย และจังหวัดสกลนคร จำนวน 30,119 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 305 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 30,425 ไร่)

- **แมลงดำหนาม** พื้นที่ระบาด 25 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ชุมพร นครศรีธรรมราช ชลบุรี สุราษฎร์ธานี ตราด กระบี่ สงขลา สมุทรสงคราม พังงา สตูล ตรัง เพชรบูรณ์ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง นครพนม ภูเก็ต กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี อุตรธานี และจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 6,145 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 26 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 6,120 ไร่)

- **ด้วงแรด** พื้นที่ระบาด 28 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี สมุทรสาคร ชุมพร เพชรบุรี สมุทรสงคราม นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ตราด กรุงเทพมหานคร ฉะเชิงเทรา กระบี่ สตูล สงขลา ระยอง สมุทรปราการ จันทบุรี นครราชสีมา สระแก้ว ขอนแก่น พังงา นครปฐม ราชบุรี ตรัง ภูเก็ต หนองบัวลำภู ร้อยเอ็ด และจังหวัดระนอง จำนวน 6,202 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 64 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 6,138 ไร่)

- **ด้วงงวง** พื้นที่ระบาด 17 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ตราด กรุงเทพมหานคร สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา สุราษฎร์ธานี สมุทรสาคร นครศรีธรรมราช จันทบุรี นครราชสีมา พังงา เพชรบุรี ราชบุรี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น และจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 658 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 11 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 647 ไร่)

- **โรสีขามะพร้าว** พื้นที่ระบาด 16 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี สมุทรสาคร กรุงเทพมหานคร ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สมุทรปราการ จันทบุรี สงขลา กาฬสินธุ์ นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ สระแก้ว ชุมพร เพชรบุรี ตราด และจังหวัดชัยนาท จำนวน 700 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 366 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,066 ไร่)

• ผลการดำเนินงาน

- หนอนหัวดำมะพร้าว ปลอ่ยแตนเบียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมระยะหนอนของหนอนหัวดำ ปลอ่ยแตนเบียนไซโทโครแกรมมา (*Trichogramma* sp.) เพื่อควบคุมระยะไข่ของหนอนหัวดำ และแนะนำการใช้สารเคมีอิมามิกติน เบนโซเอท (emamectin benzoate) 1.92% EC ในการป้องกันและกำจัดหนอนหัวดำ

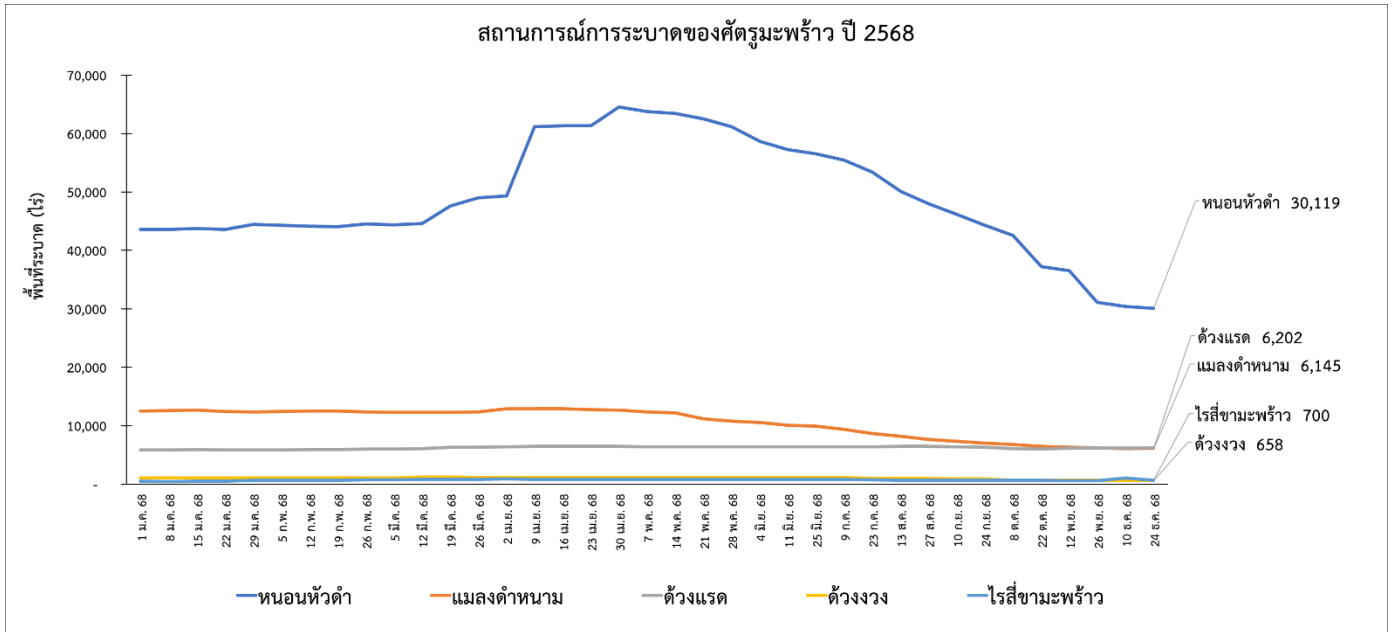
- แมลงดำหนามมะพร้าว ปลอ่ยแตนเบียนอะซีโคเดส (*Asecodes hipinarum*) เพื่อควบคุมหนอนแมลงดำหนามมะพร้าว ปลอ่ยแตนเบียนเตตระสติคัส (*Tetrastichus brontispae*) เพื่อควบคุมด้วงแมลงดำหนามมะพร้าว และอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น แมลงหางหนีบ

- ด้วงแรด ใช้เชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) ผสมกับปุ๋ยคอกและมะพร้าวสับ ในการกำจัดด้วงแรดในระยะหนอนและดักแด้ ใช้กับดักฟีโรโมนเพื่อล่อด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และแนะนำการใช้สารเคมีกำจัดหากพบการระบาดรุนแรง

- ด้วงงวง ใช้เชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดด้วงงวงในระยะหนอนและดักแด้ และใช้ตาข่ายดักจับด้วงงวงในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย

- โรสีขามะพร้าว โรสีขามะพร้าวจะเข้าทำลายอยู่ภายในขั้วผลมะพร้าวทำให้การพ่นสารฆ่าไร ไม่สามารถโดนตัวได้โดยตรง ดังนั้นการป้องกันกำจัดให้เน้นพ่นสารฆ่าไรในระยะมะพร้าวติดจั่นจนถึงระยะผลขนาดเล็กห่างกันประมาณ 1 สัปดาห์ ซึ่งเป็นระยะที่โรสีขามะพร้าวเข้าทำลาย ควรใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

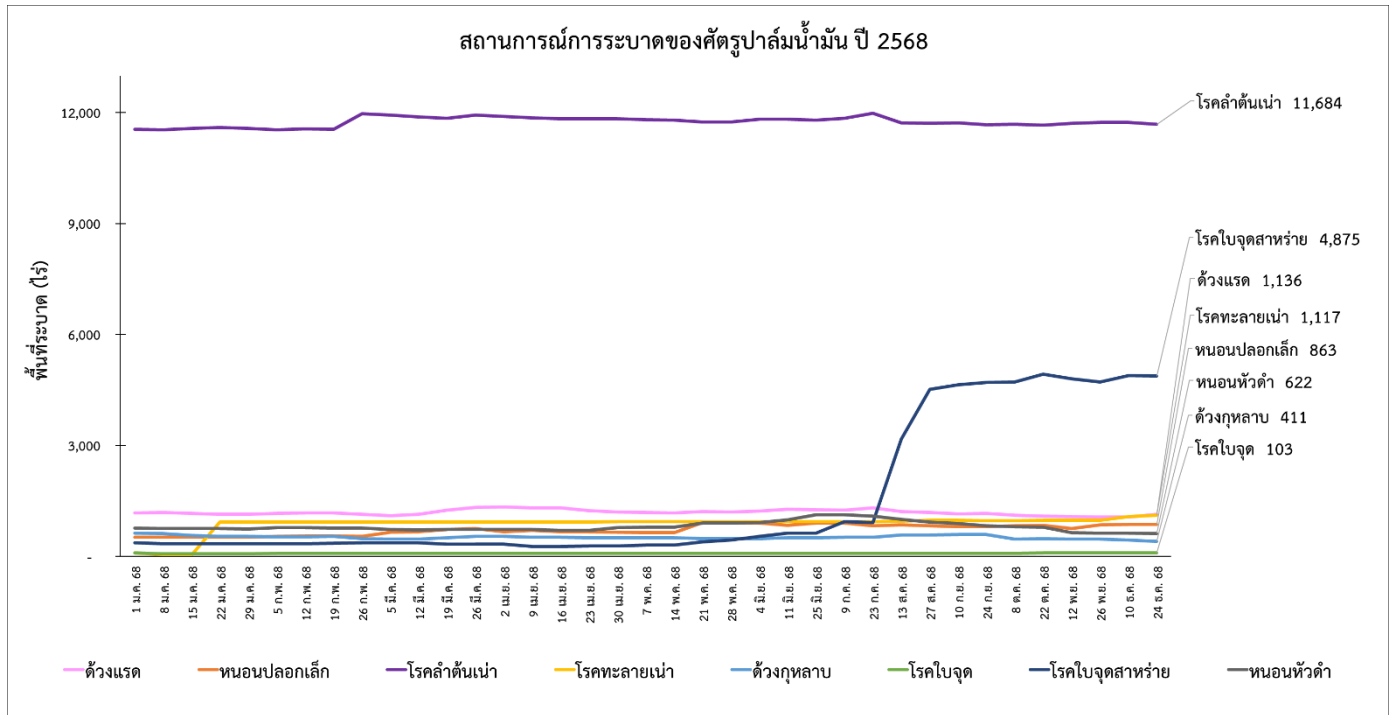
- หนอนกินใบมะพร้าว สำรวจสวนมะพร้าวอย่างสม่ำเสมอ ตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนกินใบมะพร้าวทำลาย นำออกไปเผาทำลายทิ้งนอกแปลงนำไปเผาทำลายทันที และเก็บเศษซากพืชนำออกไปทำลายทิ้งนอกแปลงเพื่อไม่ให้แหล่งแพร่พันธุ์

3. ศัตรูปาล์มน้ำมัน

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 69 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 5,433,332 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 20,811 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 17 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 20,828 ไร่)
  - **หนอนปลอกเล็ก** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชลบุรี ชุมพร นครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่ จำนวน 863 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 8 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 871 ไร่)
  - **หนอนหัวดำ** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี สกลนคร และจังหวัดจันทบุรี จำนวน 622 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 13 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 635 ไร่)
  - **ด้วงแรด** พื้นที่ระบาด 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี ชลบุรี นครศรีธรรมราช สตูล ตรัง กระบี่ ฉะเชิงเทรา สงขลา ระนอง สระบุรี จันทบุรี ระยอง และจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,136 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 67 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,069 ไร่)
  - **ด้วงกุหลาบ** พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร ตรัง ตราด สงขลา นครศรีธรรมราช นราธิวาส สระบุรี จันทบุรี และจังหวัดกระบี่ จำนวน 411 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 30 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 441 ไร่)
  - **โรคลำต้นเน่า** พื้นที่ระบาด 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง ระยอง สงขลา ประจวบคีรีขันธ์ สตูล พังงา และจังหวัดจันทบุรี จำนวน 11,684 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 58 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 11,684 ไร่)
  - **โรคทะลายน้ํา** พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตราด สระแก้ว สงขลา ชุมพร นราธิวาส ระนอง และจังหวัดยะลา จำนวน 1,117 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 38 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,079 ไร่)
  - **โรคใบจุด** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี สงขลา ยะลา นครศรีธรรมราช และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 103 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **โรคใบจุดสาหร่าย** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตรัง สุราษฎร์ธานี พังงา นราธิวาส กระบี่ ชุมพร และจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 4,874 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 13 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 4,888 ไร่)
- **ผลการดำเนินงาน**
  - หนอนปลอกเล็ก ตัดทางใบปาล์มน้ำมันที่ถูกหนอนปลอกเล็กกัดกินมาเผาทำลายทิ้ง แต่หากอยู่ในพื้นที่ที่พบการระบาดของด้วงงวง
  - หนอนปลอกเล็ก ตัดทางใบปาล์มน้ำมันที่ถูกหนอนปลอกเล็กกัดกินมาเผาทำลายทิ้ง แต่หากอยู่ในพื้นที่ที่พบการระบาดของด้วงงวงหรือด้วงสาครไม่ควรตัดทางใบ เพราะรอยแผลจะเป็นช่องทางเข้าทำลายของด้วงงวง การพ่นเชื้อบีที (*Bacillus thuringiensis*) ผสมสารจับใบเพื่อควบคุมการแพร่ระบาด และแนะนำการใช้สารเคมีเมื่อพบการแพร่ระบาดที่รุนแรง
  - หนอนหัวดำ ตัดทางใบและเก็บซากพืชที่ถูกทำลายแล้วนำไปเผาทันที เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ และปล่อยแตนเบียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมระยะหนอนของหนอนหัวดำ
  - ด้วงแรด ใช้กับดักฟีโรโมนล่อด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) อัตรา 800 กรัมต่อกองล่อ ผสมกับปุ๋ยคอกและมะพร้าวสับ เพื่อกำจัดด้วงแรดในระยะหนอนและดักแด้
  - ด้วงกุหลาบ ทำความสะอาดบริเวณคอปาล์มน้ำมัน และบริเวณโคนทางใบอย่างสม่ำเสมอ และแนะนำเกษตรกรให้ใช้สารฆ่าแมลงประเภท Carbaryl เช่น เซฟวิน (Sevin) 85% WP หรือคาร์โบซัลแฟน (carbosulfan) 20% EC ในการกำจัดด้วงกุหลาบ
  - หนอนหน้าแมว พ่นแบคทีเรีย บาซิลลัส ทุริงเยนซิส (*Bacillus thuringiensis*) เพื่อทำลายกลุ่มหนอนผีเสื้อทำลายปาล์มน้ำมัน และการใช้กับดักแสงไฟล่อผีเสื้อในช่วงที่ดักได้กำลังออกเป็นผีเสื้อ สลับกับการใช้สารฆ่าแมลงหรือเชื้อแบคทีเรียในช่วงเป็นหนอนวัยเล็ก
  - โรคลำต้นเน่า ใช้เชื้อไตรโคเดอร์มาราดหรือฉีดพ่นบริเวณรอบโคนต้นและโดยรอบอย่างสม่ำเสมอ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ผสมกับเชื้อไตรโคเดอร์มาเพื่อบำรุงต้นปาล์มน้ำมันให้แข็งแรง
  - โรคทะลายน้ํา ตัดแต่งทางใบปาล์มน้ำมันช่อดอกที่ฝ่อ และทะลายน้ําที่พบเป็นโรคนำออกไปเผาทำลายทิ้ง นอกแปลง และทำความสะอาดสวนกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีอากาศถ่ายเทมากขึ้น

- โรคใบจุด กำจัดวัชพืชบริเวณรอบสวนปาล์มน้ำมันให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ ลดการใช้ปุ๋ยไนโตรเจนเมื่อพบการแพร่ระบาดของโรคใบจุด และแยกต้นกล้าที่เป็นโรคใบจุดออกจากแปลงตัดแต่งใบที่เป็นโรคใบจุดนำไปเผาทำลายทันที
- โรคใบจุดสาหร่าย ตัดทางใบปาล์มน้ำมันที่เป็นโรคใบจุดสาหร่าย นำไปเผาทำลายทิ้งนอกแปลง เพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ของสปอร์ไปยังต้นอื่น และแนะนำให้สารเคมีคอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ (copper oxychloride) 85% WP เมื่อพบการระบาดรุนแรง
- โรคก้านทางใบเน่า สำรวจ ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์การระบาดของโรคก้านทางใบเน่าในช่วงฤดูฝน โดยสำรวจสัปดาห์ละครั้ง และตัดทางใบปาล์มน้ำมันที่เป็นโรคก้านทางใบเน่า นำไปเผาทำลายทิ้งนอกแปลง เพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ของสปอร์ไปยังต้นอื่น ๆ

4. ศัตรูยางพารา

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 68 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 18,591,688 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 845,801 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 142,004 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 703,797 ไร่)

- โรคกลากขาว พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตรัง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมพร กระบี่ และจังหวัดตราด จำนวน 2,153 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 2,143 ไร่)

- โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา พื้นที่ระบาด 25 จังหวัด ได้แก่ ได้แก่ จังหวัดยะลา สงขลา นราธิวาส ตรัง นครศรีธรรมราช สตูล ปัตตานี พังงา น่าน พัทลุง บึงกาฬ อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี สุโขทัย กระบี่ ระยอง อุดรธานี กาญจนบุรีแพร่ หนองคาย นครพนม พะเยา ลำปาง ภูเก็ต และจังหวัดเลย จำนวน 833,819 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 141,174 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 692,645 ไร่)

- โรคใบร่วงยางพารา พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตรัง สุราษฎร์ธานี สุโขทัย หนองคาย ชุมพร ตราด นครพนม หนองคาย พังงา และจังหวัดสตูล จำนวน 3,168 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 831 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 2,337 ไร่)

- อาการเปลือกแห้ง/อาการหนำียงแห้ง พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตรัง สกลนคร สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครศรีธรรมราช ตราด และจังหวัดชลบุรี จำนวน 6,662 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 11 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 6,673 ไร่)

• ผลการดำเนินงาน

- โรคกลากขาว ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและควบคุมโรค โดยเฉพาะต้นที่ปลูกในบริเวณที่เคยเป็นโรคกลากขาว หากพบต้นยางพาราแสดงอาการใบเหลืองผิดปกติ ควรขุดโคนต้น และราก หากพบเส้นใยของเชื้อราสาเหตุโรคให้ขุดเผาทำลายเพื่อยับยั้งการระบาดของโรค ต้นยางพาราที่มีอายุมากกว่า 3 ปีขึ้นไป ควรขุดคูกว้าง 30 เซนติเมตร ลึก 60 เซนติเมตร จำกัดบริเวณที่เป็นโรค โดยขุดระหว่างต้นที่อยู่ถัดไปจากต้นที่แสดงอาการทางใบ ในแถวเดียวกันข้างละ 2 ต้น และกึ่งกลางระหว่างแถวข้างเคียงของแถวยางพาราที่พบโรคนอกแถวถัดไปทั้ง 2 ข้าง เพื่อป้องกันการลุกลามทางราก และควรขุดลอกคูทุกปี แนะนำเกษตรกรให้ใช้สารเคมีสำหรับรักษาต้นที่เป็นโรค และต้นข้างเคียงเพื่อป้องกันการเกิดโรค

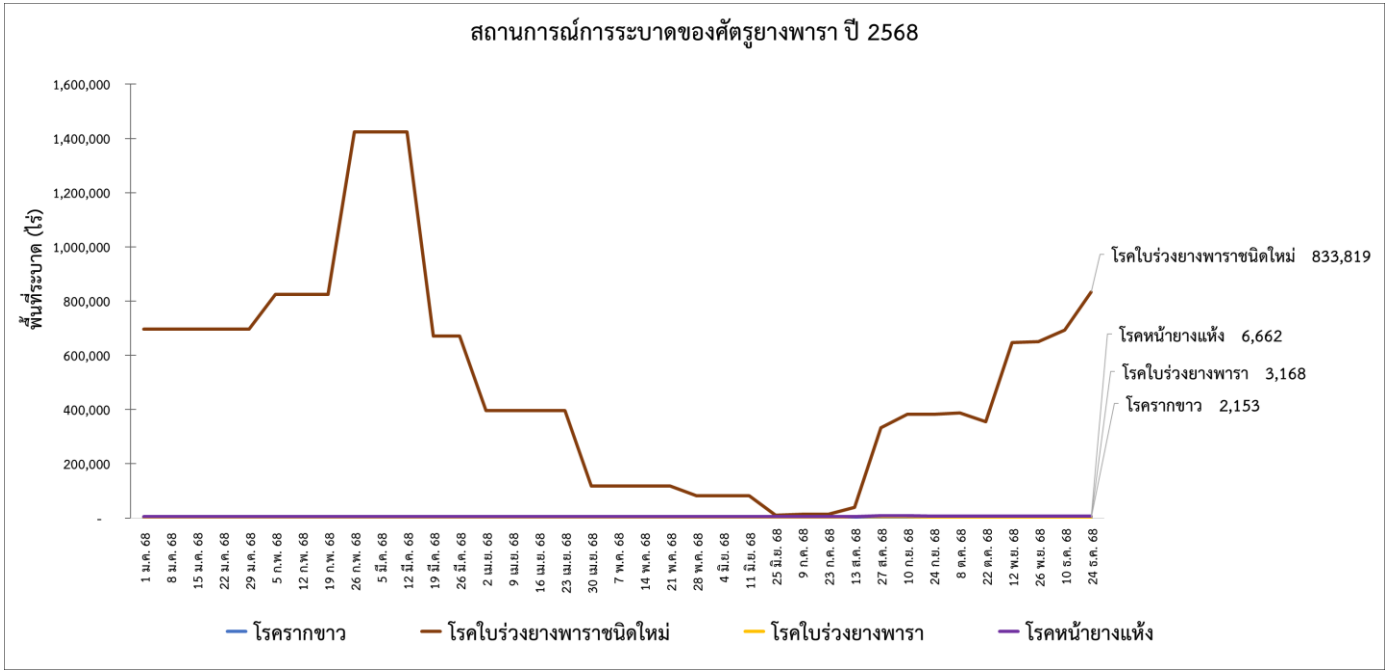
- โรคใบร่วงชนิดใหม่ ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาผสมปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อกำจัดและควบคุมเชื้อราสาเหตุที่ยังคงมีชีวิตอยู่บนใบยางพาราที่ร่วงหล่นบริเวณพื้น แนะนำเกษตรกรให้ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดโรคพืชที่มีประสิทธิภาพ โดยการเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง ได้แก่ ไดฟิโนโคนาโซล (difenoconazole) + โพรพิโคนาโซล (propiconazole) 15%+15% EC, โพรพิแนป (propineb) หรือ แมนโคเซบ (mancozeb) หรือ คลอโรทาโลนิล (chlorothalonil), เฮกซะโคนาโซล (hexaconazole) 5% SC, โพรพิโคนาโซล (propiconazole) 25% EC

- โรคใบร่วง ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาผสมปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อกำจัดและควบคุมเชื้อราสาเหตุที่ยังคงมีชีวิตอยู่บนใบยางพาราที่ร่วงหล่นบริเวณพื้น แนะนำเกษตรกรให้ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดโรคพืชที่มีประสิทธิภาพ โดยการเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง ไดฟิโนโคนาโซล (difenoconazole) + โพรพิโคนาโซล (propiconazole) 15%+15% EC, โพรพิแนป (propineb) หรือ แมนโคเซบ (mancozeb) หรือ คลอโรทาโลนิล (chlorothalonil), เฮกซะโคนาโซล (hexaconazole) 5% SC, โพรพิโคนาโซล (propiconazole) 25% EC

- โรคราแป้ง แนะนำเกษตรกรให้ใส่ปุ๋ยเคมีในช่วงปลายฤดูฝน เพื่อให้ใบที่ผลิออกมาใหม่สมบูรณ์และแก่เร็ว พันระยะอ่อนแอต่อการเข้าทำลายของเชื้อ และแนะนำการใช้สารเคมีพ่นใบยางอ่อนเมื่อพบการแพร่ระบาดของโรค

- โรคเส้นดำ ทาสารเคมีป้องกันกำจัดโรคที่หน้ากรีด และหลีกเลี่ยงการกรีดยางขณะต้นเปียกในช่วงที่มีโรคไปร่วงและฝักเน่าระบาดในช่วงฤดูฝน และเมื่อพบอาการโรคเป็นรอยบวมเพียงเล็กน้อย ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราทาบริเวณที่ถูกทำลาย เพื่อรักษาโรค ถ้าเป็นโรครุนแรงควรฉีดยาเนื้อเยื่อส่วนที่เป็นโรคเหนือรอยกรีดออกจนถึงเยื่อปกติและกำจัดเนื้อเยื่อเป็นโรคได้รอยกรีดโดยการกรีดเพิ่ม 2 - 3 ครั้ง แต่งขอบแผลให้เรียบแล้วทาสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา

- อาการเปลือกแห้ง/อาการหนำียงแห้ง แนะนำให้เกษตรกรหยุดกรีดในระยะที่ต้นยางมีการผลิใบใหม่ และไม่ควรกรีดยางทุกวัน หรือกรีดติดต่อกันหลายวัน เพื่อลดการเกิดโรคหนำียงแห้ง

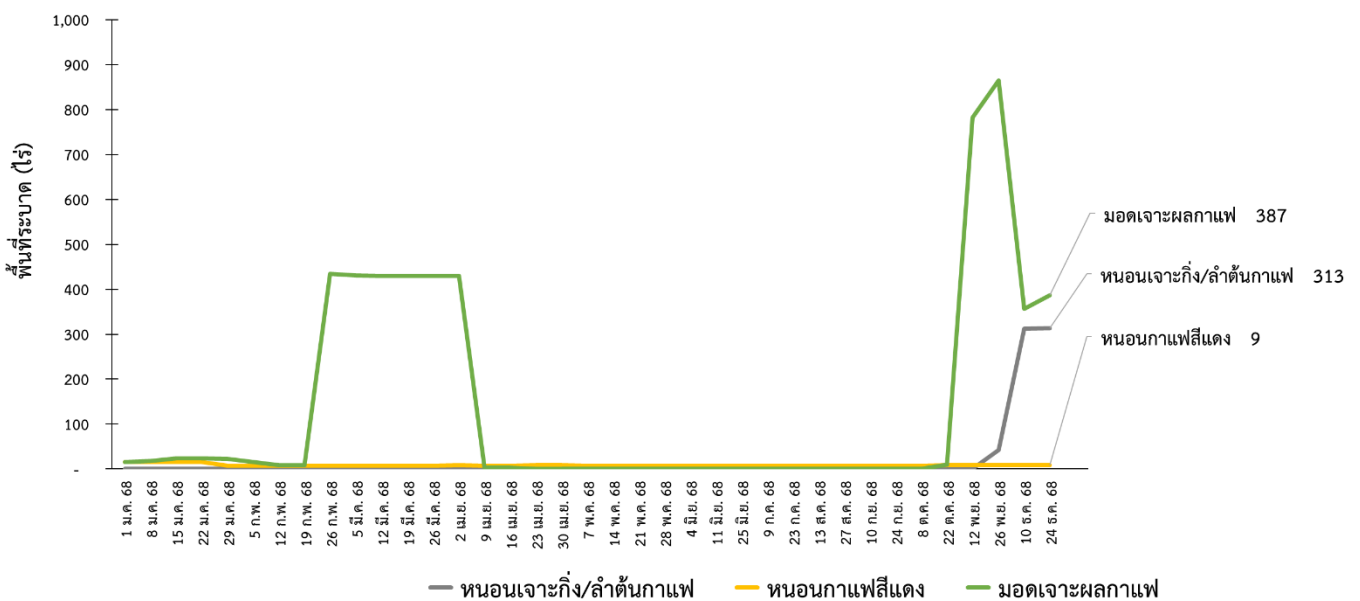

5. ศัตรูกาแฟ

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 59 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 115,998 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 708 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 29 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 678 ไร่)
  - หนอนกาแฟสีแดง พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - มอดเจาะผลกาแฟ พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตาก สงขลา น่าน สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่ ชุมพร และจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 387 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 29 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 357 ไร่)
  - หนอนเจาะกิ่ง/หนอนเจาะลำต้น พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก และจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 313 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- ผลการดำเนินงาน
  - หนอนกาแฟสีแดง ใช้สารเฟนิโตรไธออน (fenitrothion) เพื่อกำจัดหนอนกาแฟสีแดง และทำความสะอาดแปลง และตรวจดูตามกิ่งและลำต้นกาแฟอยู่เสมอ
  - มอดเจาะเมล็ดกาแฟ ใช้เชื้อราบีวเวเรีย DOA B18 (*Beauveria bassiana* DOA B18) เพื่อกำจัดมอดเจาะเมล็ดกาแฟ และรักษาความสะอาดแปลง ตัดแต่งกิ่ง และ ทรงพุ่มให้โปร่ง เก็บเกี่ยวผลกาแฟให้หมดต้น เก็บผลกาแฟที่ถูกมอดเจาะทำลาย ออกไปทำลายนอกแปลงเพื่อลดการระบาดของมอดเจาะผลกาแฟที่อยู่ในผล

สถานการณ์การระบาดของศัตรูกาแฟ ปี 2568

6. ศัตรูมันสำปะหลัง

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 55 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 8,480,342 ไร่

- **พื้นที่ระบาดรวม** 1,078,983 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 7,916 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,086,899 ไร่)

- **เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ยโสธร สกลนคร สระแก้ว บุรีรัมย์ จันทบุรี และจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 785 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 138 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 647 ไร่)

- **ไรแดง** พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ นครราชสีมา สกลนคร สุรินทร์ มหาสารคาม และจังหวัดขอนแก่น จำนวน 6,470 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 1,090 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 5,380 ไร่)

- **โรคพุ่มแจ้** พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร สระแก้ว กาญจนบุรี กาฬสินธุ์ ระยอง ชลบุรี อุดรธานี จันทบุรี และจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 4,473 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 1,637 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 6,110 ไร่)

- **โรคโคนเน่าหัวเน่า** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรดิตถ์ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี เพชรบูรณ์ นครราชสีมา สระแก้ว และจังหวัดสกลนคร จำนวน 4,951 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 228 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 5,179 ไร่)

- **โรคใบไหม้/ใบจุดเหลี่ยมแบคทีเรีย** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท ยโสธร อุบลราชธานี และจังหวัดสกลนคร จำนวน 301 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **โรคใบด่างมันสำปะหลัง** พื้นที่ระบาด 37 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี ขอนแก่น กาญจนบุรี กำแพงเพชร กาฬสินธุ์ อุทัยธานี ชลบุรี ปราจีนบุรี ลพบุรี บุรีรัมย์ สระแก้ว ฉะเชิงเทรา อำนาจเจริญ ชัยภูมิ นครสวรรค์ ระยอง มหาสารคาม ยโสธร มุกดาหาร อุดรธานี สุรินทร์ ชัยนาท สระบุรี ร้อยเอ็ด สุพรรณบุรี เพชรบูรณ์ ราชบุรี ศรีสะเกษ เพชรบุรี อุดรดิตถ์ พิจิตร สุโขทัย นครพนม สกลนคร จันทบุรี และจังหวัดเลย จำนวน 1,062,003 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 7,278 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,069,282 ไร่)

• ผลการดำเนินงาน

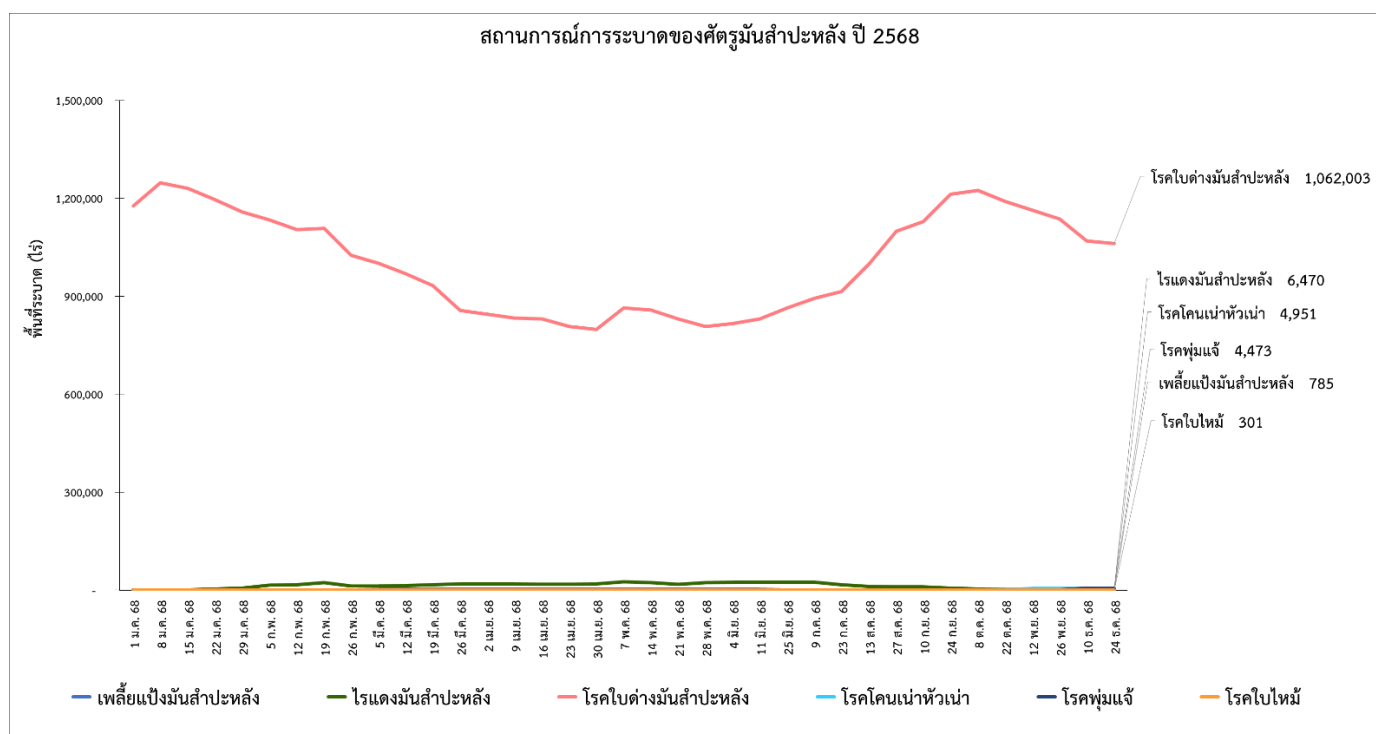
- **เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง** การควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงช้างปีกใส และแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู และแนะนำการใช้สารฆ่าแมลงเฉพาะจุดเมื่อพบเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง

- **ไรแดง** อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวงูเต่าสตีธอร์ส ตัวงูปีกสั้น และไรตัวห้ำ หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน หากเริ่มพบการเข้าทำลายของไรแดงควรเก็บทิ้งหรือทำลาย เพื่อลดการเพิ่มปริมาณของไรแดงในสภาพที่เหมาะสมอาจเกิดการระบาดขึ้นอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งแนะนำการใช้สารฆ่าแมลงเมื่อพบอาการของโรค

- **โรคพุ่มแจ้** ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรใช้พันธุ์ที่ปลอดโรคหรือต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่แสดงอาการของโรคกำจัดวัชพืชที่แหล่งพักเชื้อหรือเป็นที่อาศัยของแมลงพาหะนำโรคในแปลง เช่น ต้นสาบม่วง หลีกเลี่ยงการขนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่มีโรคไปสู่แหล่งที่ยังไม่เคยมีการระบาด

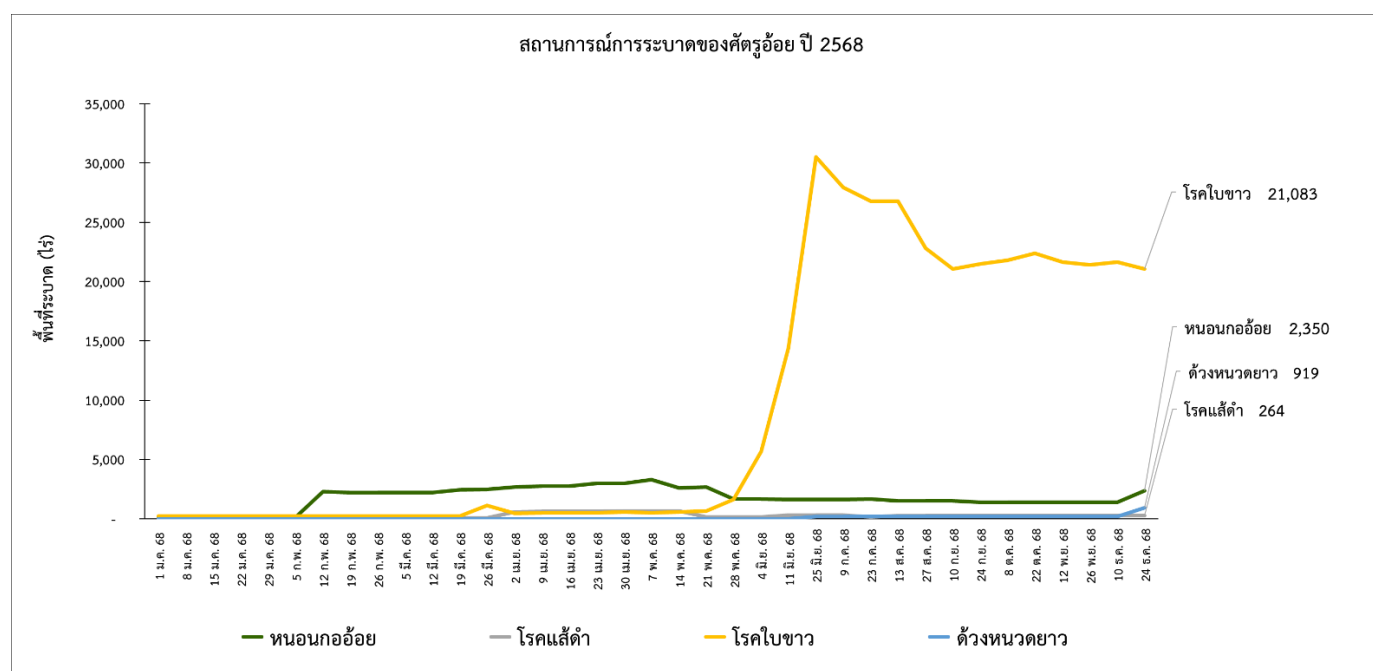
- **โรคโคนเน่าหัวเน่า** ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่ไม่มีการระบาดของโรค เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ถอนนำไปทำลายนอกแปลงแล้วโรยปูนขาว หรือราดด้วยสารเมทาแลกซิล (metalaxyl) 25% WP, ฟอสฟิธิล-อะลูมิเนียม (fosetyl-aluminium) 80%WP หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตให้เก็บเศษเหง้าและเศษซากมันสำปะหลัง ไปทำลายนอกแปลงปลูก และในแปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรงควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชตระกูลถั่ว

- **โรคใบด่างมันสำปะหลัง** ปลูกมันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง 72 เกษตรศาสตร์ 50 และหัวยบง 60 และพันธุ์ต้านทานโรคใบด่าง ได้แก่ อิทธิ 1 อิทธิ 2 อิทธิ 3 หรือพันธุ์อื่น ๆ ที่หน่วยงานวิชาการรับรอง ไม่ปลูกพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง 11 และ CMR 43-08-89 กำจัดแมลงหวี่ขาว ยาสูบพาหะนำโรค โดยการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของแมลงหวี่ขาวยาสูบ ได้แก่ แมลงช้างปีกใส ตัวงูเต่าตัวห้ำ หรือพ่นสารกำจัดแมลง imidacloprid 70% WG และเฝ้าระวังการระบาดของไวรัสใบด่างในพืชอาศัยอื่น ๆ ที่มีแมลงหวี่ขาวยาสูบเป็นพาหะ โดยหลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของแมลงหวี่ขาวยาสูบ เช่น กระเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง พริกมะเขือ มันฝรั่ง และพืชตระกูล

7. ศัตรูอ้อย

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 45 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 4,932,120 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 24,616 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 1,163 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 23,453 ไร่)
  - **หนอนกออ้อย** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ชัยภูมิ ขอนแก่น นครราชสีมา และจังหวัดชลบุรี จำนวน 2,350 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 964 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,386 ไร่)
  - **โรคใบขาวอ้อย** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี มหาสารคาม ชัยภูมิ มุกดาหาร และจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 21,083 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 552 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 21,635 ไร่)
  - **โรคเส้ดำ** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 264 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **ด้วงหนวดยาว** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น จำนวน 919 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 751 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 168 ไร่)
- **ผลการดำเนินงาน**
  - หนอนกออ้อย แนะนำเกษตรกรให้ปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา ในช่วงที่พบกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย หรือปล่อยแมลงหางหนีบ ในช่วงที่พบหนอนกออ้อยและกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย และแนะนำเกษตรกรให้ใช้สารฆ่าแมลง เดลตามีทริน (deltamethrin) ในอ้อยที่มีอายุ 1 เดือน หรืออ้อยที่แสดงอาการยอดเหี่ยว แต่หากพบระบาดของหนอนกออ้อยและทำให้อ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยวมากกว่าร้อยละ 10 ให้เลือกพ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC, คลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC, ลูเฟนนูรอน (lufenuron) 5% EC
  - โรคใบขาวอ้อย ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค แช่ท่อนพันธุ์ในน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ก่อนปลูก และหากพบแปลงที่เกิดการระบาดรุนแรงให้ไถทำลายตออ้อย และนำตอเก่าออกจากแปลงให้หมด เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
  - โรคเส้ดำ ใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์อุทอง 15, พันธุ์ LK 92-11 และใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือสารกำจัดโรคพืช ได้แก่ ไตรอาไดมีฟอน (triadimefon) 25% WP, โพรพิโคนาโซล (propiconazole) 25% EC แช่ท่อนพันธุ์ก่อนนำไปปลูกในแปลง หากพบกออ้อยเริ่มแสดงอาการเส้ดำควรตัดเส้ดำออกขณะเริ่มปรากฏอาการ ก่อนที่เยื่อหุ้มเส้ดำจะหลุดออกนำไปใส่ถุงไปทำลายนอกแปลงปลูกเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดไปยังกอข้างเคียง

8. ศัตรูข้าวโพด

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 51 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 1,174,611 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 76 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 635 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 711 ไร่)

- หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี นครราชสีมา ศรีสะเกษ เชียงใหม่ จันทบุรี กาฬสินธุ์ สระแก้ว ชลบุรี ขอนแก่น และจังหวัดสตูล จำนวน 76 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 535 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 611 ไร่)

• ผลการดำเนินงาน

- หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด ไถพรวนและตากดินเพื่อกำจัดดักแด้ที่อยู่ในดิน เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้ง นอกแปลง และปล่อยแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียนไตรโคแกรมมา, แมลงหางหนีบ, มวนพิฆาต ใช้สารชีวภัณฑ์พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเอนซิส สายพันธุ์ไอซาไว หรือสายพันธุ์คอร์สตาจี แนะนำเกษตรกรให้ใช้สารเคมีหากพบการระบาดที่รุนแรง

- โรคใบไหม้แผลใหญ่ สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หลีกเลี่ยงการปลูกข้าวโพดพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบไหม้แผลใหญ่ ควรปลูกข้าวโพดพันธุ์ต้านทาน และหลีกเลี่ยงการปลูกข้าวโพดหลายฤดูกาลติดต่อกัน เมื่อเริ่มพบข้าวโพดเริ่มแสดงอาการของโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น โพรพิโคนาโซล 25% อีซี อัตรา 15 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสโตรบิน ไดฟิโนโคนาโซลอัตรา 15 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม อีพอกซีโคนาโซล อัตรา 25 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วัน จำนวน 2 - 4 ครั้ง ตามความรุนแรงของโรค และปลูกพืชหมุนเวียน กำจัดวัชพืชพืชอาศัย ขุดหรือถอนต้นข้าวโพดที่เป็นโรคไปเผาทำลาย

9. ศัตรูสับปะรด

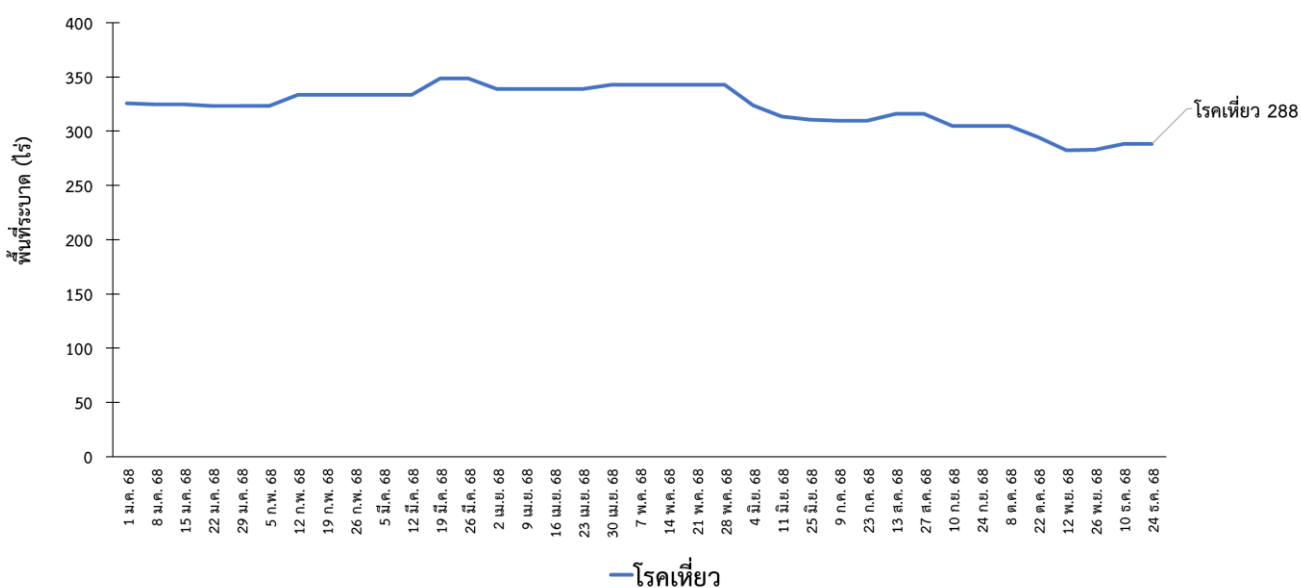
- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 49 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 506,891 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 288 ไร่ คงที่จากสัปดาห์ที่ผ่านมา (สัปดาห์ที่ผ่านมา 288)

- โรคเหี่ยว พบการระบาดของโรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตรัง ราชบุรี และจังหวัดชลบุรี จำนวน 288 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

• ผลการดำเนินงาน

- โรคเหี่ยว ทำความสะอาดแปลงเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งอาศัยของมดและเพลี้ยแป้ง ใช้เหยื่อพิษกำจัดมด หวานสารไฮดราเมทิลโนน (hydramethylnon) 0.73% GR โดยหวานพร้อมปลูก และหลังปลูก 6 เดือน และหากพบต้นเป็นโรคให้ถอนต้น สับปะรดที่แสดงอาการใส่ถุงพลาสติกไปทำลายนอกแปลง ขณะเคลื่อนย้ายต้องระมัดระวังไม่ให้เพลี้ยแป้งร่วงลงสู่พื้น

สถานการณ์การระบาดของสับปะรด ปี 2568

10. ศัตรูทุเรียน

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 77 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 1,378,512 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 13,798 ไร่ ลดจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 91 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 13,889 ไร่)
  - **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยะลา ชุมพร จันทบุรี ตราด นครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่ จำนวน 286 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 45 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 331 ไร่)
  - **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครศรีธรรมราช ยะลา ระยอง กระบี่ และจังหวัดตราด จำนวน 959 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 86 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 873 ไร่)
  - **เพลี้ยไก่แจ้** พื้นที่ระบาด 12 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ยะลา ตราด ชุมพร กระบี่ สงขลา ตรัง นราธิวาส ระยอง และจังหวัดพังงา จำนวน 967 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 91 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,060 ไร่)
  - **เพลี้ยหอยเกล็ด** พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยะลา จันทบุรี ตราด ชุมพร สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี กระบี่ ระยอง และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 292 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 5 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 297 ไร่)
  - **เพลี้ยจักจั่นฝอย** พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี ตราด ระยอง นครศรีธรรมราช กระบี่ ยะลา นครราชสีมา และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 757 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 3 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 760 ไร่)
  - **หนอนเจาะผล** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 68 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 58 ไร่)
  - **หนอนเจาะเมล็ด** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยะลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 514 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **ไรแดงทุเรียนหรือไรแดงแอฟริกัน** พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร ระยอง กระบี่ ตราด และจังหวัดนราธิวาส รวมจำนวน 739 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 39 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 700 ไร่)
  - **มอดเจาะลำต้นทุเรียน** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร ยะลา และจังหวัดตราด จำนวน 126 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **หนอนกินใบ** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ชุมพร ระยอง ตราด และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 295 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **โรครากเน่าโคนเน่า** พื้นที่ระบาด 19 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี ยะลา ตราด สงขลา ระยอง นครศรีธรรมราช นราธิวาส กระบี่ พังงา ปัตตานี ตรัง ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง พัทลุง สตูล ตาก และจังหวัดภูเก็ต จำนวน 4,736 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 16 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 4,752 ไร่)
  - **โรคราดำ** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ยะลา ชุมพร และจังหวัดพังงา จำนวน 126 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **โรคราสีชมพู** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ตราด กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 188 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 189 ไร่)
  - **โรคใบติดหรือใบไหม้** พื้นที่ระบาด 12 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจังหวัดยะลา สงขลา จันทบุรี นราธิวาส นครราชสีมา ชุมพร ตราด สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ ตรัง และจังหวัดพังงา จำนวน 1,311 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 99 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,410 ไร่)
  - **โรคใบจุดสาหร่าย** พื้นที่ระบาด 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ชุมพร ยะลา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ตราด กระบี่ นราธิวาส นครราชสีมา และจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 1,419 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 8 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,411 ไร่)
  - **โรคกิ่งแห้ง** พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ยะลา ปราชินบุรี ชุมพร ตราด กระบี่ พังงา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 527 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 516 ไร่)

- โรคแอนแทรกโนส พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยะลา ชุมพร จันทบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 478 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 15 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 463 ไร่)

- โรคผลเน่าทุเรียน พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร จำนวน 9 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

• ผลการดำเนินการ

- เพลี้ยไฟ แนะนำเกษตรกรให้ใช้สารกำจัดแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด (Imidacloprid) 10% SL, คาร์โบซัลแฟน (Carbosulfan) 20% EC และไม่ควรใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

- เพลี้ยแป้ง หากพบเพลี้ยแป้งปริมาณน้อยบนผลทุเรียนใช้แปลงปิด หรือใช้น้ำพ่นให้เพลี้ยแป้งหลุด หรือการใช้น้ำผสม white oil เพื่อการกำจัดเพลี้ยแป้ง และป้องกันโดยใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไทออน (Malathion) 83% EC, คาร์บาริล (Carbaryl) 85% WP พ่นไว้ตามกิ่งสามารถป้องกันไม่ให้มดคาบเพลี้ยแป้งเคลื่อนย้ายไปยังส่วนต่างๆ ของต้นทุเรียน พ่นสารฆ่าแมลงไปที่โคนต้นเพื่อป้องกันมดและลดการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้ง

- เพลี้ยไก่แจ้ อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของเพลี้ยไก่แจ้ทั้งแมลงห้ำ ได้แก่ ตัวงเต่าลาย 3 ชนิด (ตัวงเต่าลายหยัก, ตัวงเต่าสีส้ม, ตัวงเต่าลายสมอ) แมลงช้างปีกใส Chrysopa sp. และแมลงช้างปีกสีน้ำตาล หากพบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารแลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน (lambdacyhalothrin) 14.1/10.6% ZC, ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) 25% WG, อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG, ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP พ่นทุก 7 - 10 วัน ในช่วงระยะแตกใบอ่อน และไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

- เพลี้ยหอยเกล็ด แนะนำการใช้สารไวต์ออยล์ 67% EC เมื่อพบการแพร่ระบาดที่ไม้รุนแรง แต่หากพบการแพร่ระบาดที่รุนแรงให้ใช้สารไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP ในการกำจัดแมลง

- เพลี้ยจักจั่นฝอย หากพบการแพร่ระบาดที่รุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลง ได้แก่ คาร์โบซัลแฟน (Carbosulfan) 20% EC, โฟซาโลน (Fosalon) 6.25% / 22.5% EC, โฟซาโลน (Fosalon) 6.25% / 22.5% EC, อิมิดาโคลพริด (Imidacloprid) 10% SL พ่นทุก 7-10 วัน ในช่วงระยะแตกใบอ่อน

- หนอนเจาะผล ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กิ่งไม้หรือกาบมะพร้าวคั่นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย ใช้สารแลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน (lambda-cyhalothrin) 2.5% EC ในแหล่งที่พบการระบาด

- ไรแดงทุเรียน กำจัดวัชพืชในสวนทุเรียน ซึ่งอาจเป็นแหล่งหลบซ่อนของไรแดงแอฟริกา หลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของไรแดงแอฟริกาในสวนทุเรียน หรือบริเวณใกล้เคียง หมั่นตรวจจุดต้นทุเรียนอย่างใกล้ชิด โดยสำรวจดูไรแดงแอฟริกาบนใบทุเรียน ซึ่งสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าเป็นจุดสีน้ำตาลเข้มวิ่งเคลื่อนไหวไปมา หรือใช้แว่นขยายขนาดกำลังขยาย 10 เท่า การใช้สารฆ่าไรไม่ควรฉีดพ่นสารชนิดเดียวติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิดกัน เพื่อป้องกันไรแดงแอฟริกาสร้างความต้านทานต่อสารฆ่าไร และใช้เมื่อจำเป็นเท่านั้นเมื่อพบไรแดงแอฟริกาทุเรียนหรือไรแดงแอฟริการะบาดรุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลง ได้แก่ โพรพาร์โกด์ (propargite) 30 % WP, อะมิทราซ (amitraz) 20 % EC โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งพ่นทุก 7 - 10 วัน โดยพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น

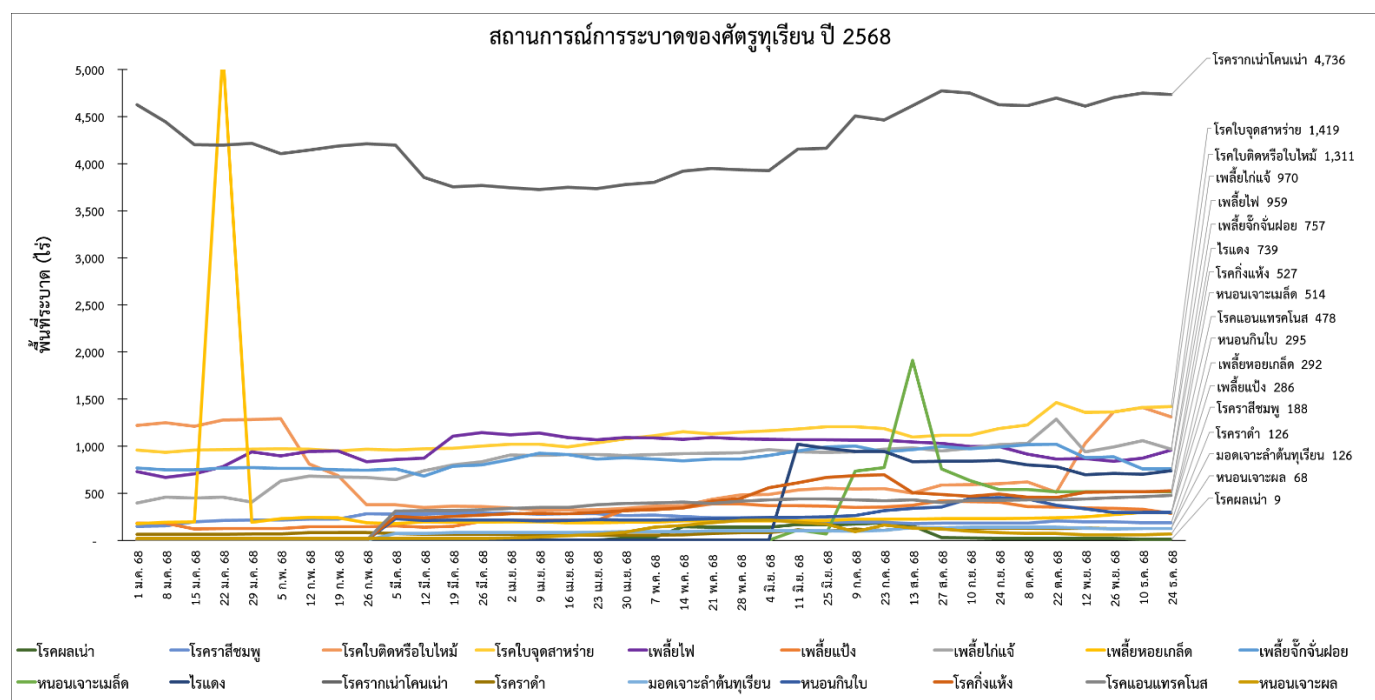
- โรครากเน่าโคนเน่า แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการควบคุมเชื้อในดิน แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี ไม่ควรมีน้ำท่วมขัง หากมีน้ำท่วมขังควรระบายออกมีการปรับปรุงดิน โดยใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปรับสภาพดินให้มีค่าความเป็นกรดต่างของดิน และหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ตัดแต่งกิ่งเป็นโรค กิ่งแห้ง และตัดซั้วผลที่ค้างอยู่ ควรนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค

- โรคคราดำ กำจัดวัชพืชในแปลง เพื่อให้อากาศถ่ายเทสะดวก เป็นการลดความชื้นสะสม เมื่อพบคราบราสีดำควรพ่นด้วยน้ำเปล่าล้างคราบราสีดำ และสารเหนียวที่แมลงปากดูดขับถ่ายไว้ เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค และแนะนำการป้องกันมดที่เป็นตัวแพร่โรคระบาด โดยการใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไทออน (malathion) 83% EC, คาร์บาริล (carbaryl) 85% WP พ่นไว้ที่กิ่งของทุเรียน หรือพ่นสารฆ่าแมลงดังกล่าวที่โคนต้น

- โรคราสีชมพู เมื่อพบอาการใบเหลืองควรตรวจดูบริเวณกิ่งหากพบอาการของโรค ให้ตัดกิ่งที่เป็นโรคให้นำไปทำลายนอกแปลง หากพบอาการของโรคบริเวณง่ามกิ่ง หรือโคนกิ่งที่มีขนาดใหญ่ ให้ฉากแผลบริเวณที่เป็นโรคออกแล้วทาด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ (copper oxychloride) 85% WP ผสมน้ำขึ้นๆ ทาบริเวณแผลที่ตัดจากนั้นให้ใช้สารคอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ไรต์ (copper oxychloride) 85% WP, คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ไรต์ (copper oxychloride) 62% WP, คาร์เบนดาซิม (carbendazim) 50% WP พ่นให้ทั่วบริเวณต้น โดยเลือกใช้สารแค่ชนิดใดชนิดหนึ่ง

- โรคใบติดใบใหม่ ให้ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อรับแสงแดดได้ทั่วถึงโดยเฉพาะใบที่อยู่ด้านล่าง และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดความชื้นสะสมใต้ทรงพุ่ม ลดการใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูง ในพื้นที่ปลูกที่มีความชื้นสูงและมีการระบาดของโรคเป็นประจำเพื่อลดการแตกใบใหม่ แนะนำเกษตรกรใช้สารกำจัดโรคพืชหากพบการระบาดที่รุนแรง

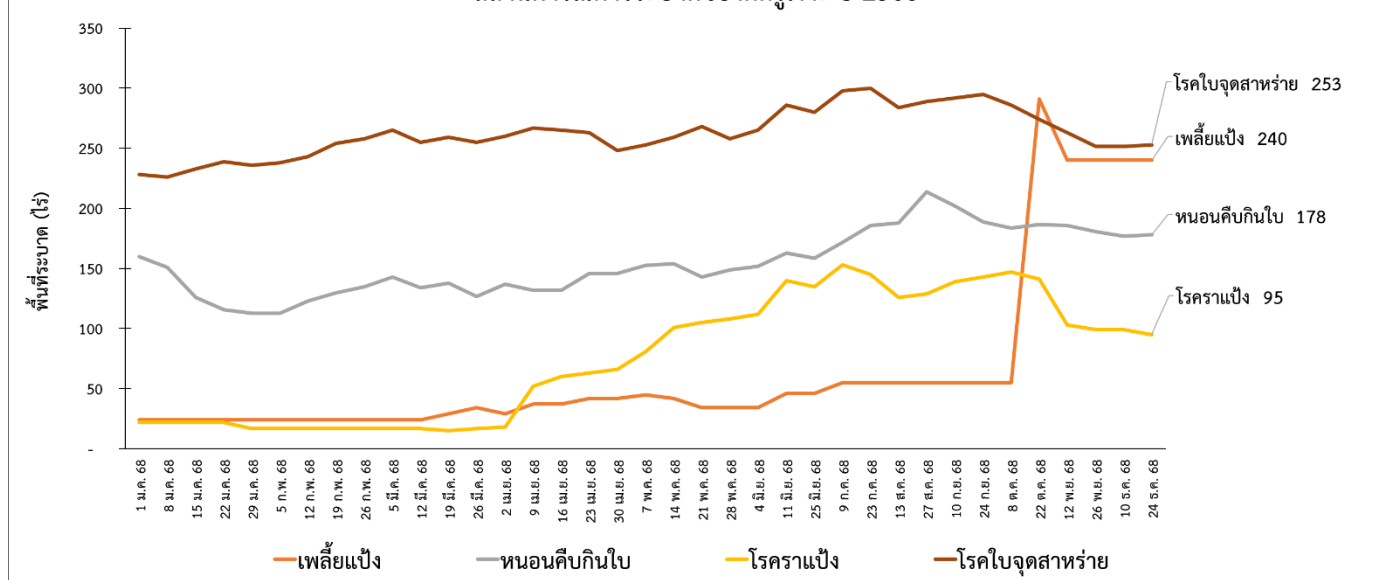
- โรคใบจุดสาหร่าย กำจัดวัชพืชในแปลง ดูแลการตัดแต่งกิ่งให้เหมาะสม ไม่ให้ต้นมีทรงพุ่มแน่นทึบ เพื่อให้ทุเรียนได้รับแสงแดด และอากาศถ่ายเทได้ดี เป็นการลดความชื้นทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค หากโรอยังคงระบาดให้พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ (copper oxychloride) 85% WP ให้ทั่วต้น

11. ศัตรูเงาะ

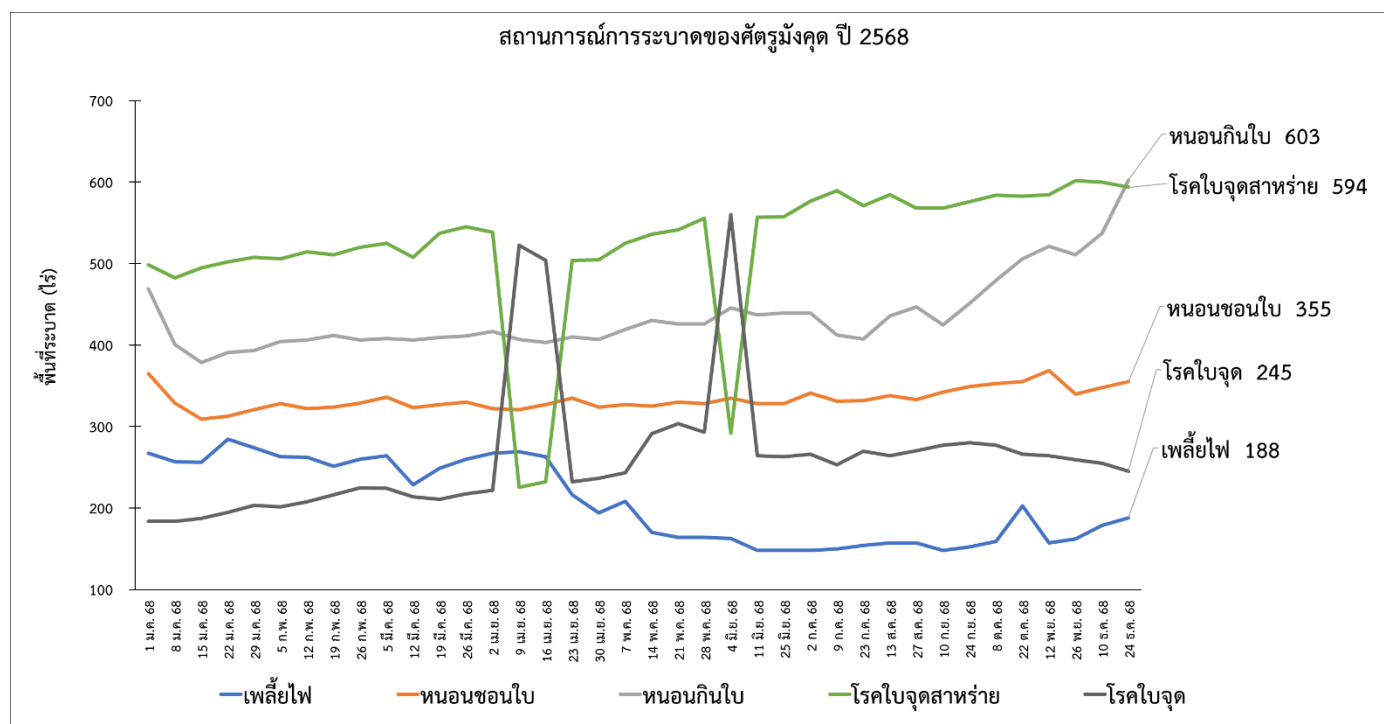
- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 72 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 143,481 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 765 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 2 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 767 ไร่)
  - **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 240 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **หนอนคืบกินใบ** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 178 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 177 ไร่)
  - **โรคใบจุดสาหร่าย** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 253 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 252 ไร่)
  - **โรคราแป้ง** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 95 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 4 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 99 ไร่)
- **ผลการดำเนินงาน**
  - **เพลี้ยแป้ง** ตัดแต่งกิ่งเงาะเพื่อลดปริมาณมด จากนั้นให้ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่องถูรอบโคนต้น เพื่อป้องกันมด และเพลี้ยแป้งที่อาศัยอยู่ในดินไต่ขึ้นมาบนต้นเงาะ กรณีพบเพลี้ยแป้งระบาดน้อยและพบอยู่เป็นกลุ่มตามส่วนต่างๆ ของต้นเงาะ ควรตัดส่วนที่พบเพลี้ยแป้งนำไปเผาทำลายทิ้งนอกแปลงปลูก หากพบระบาดรุนแรงให้เกษตรกรพ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล 85% WP, สารอิมิดาโคลพริด 10% SL, สารคาร์โบซัลเฟน 20% EC โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นตามคำแนะนำในฉลาก
  - **หนอนคืบกินใบ** หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของหนอนคืบกินใบอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สังเกตดูใบเพสลาด ใบอ่อน และใบแก่ ในกรณีที่โคนต้นเงาะโล่งเตียนไม่มีหญ้ารก ให้เกษตรกรเขย่ากิ่งเงาะเพื่อให้ตัวหนอนคืบกินใบที่ตัวลงสู่พื้นดิน จากนั้นให้จับตัวหนอนคืบกินใบไปทำลายทิ้งนอกแปลงปลูก ในระยะที่ต้นเงาะแตกใบอ่อน ถ้าพบหนอนคืบกินใบให้เกษตรกรพ่นด้วยสารฆ่าแมลง คาร์บาริล (Carbaryl) 85% WP
  - **โรคใบจุดสาหร่าย** แนะนำเกษตรกรตัดส่วนที่พบโรคเก็บรวบรวมใบที่เป็นโรคและร่วงหล่นอยู่ในบริเวณสวนไปเผาทำลาย ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อลดความชื้นภายในทรงพุ่ม เมื่อพบใบแก่ถูกทำลายมากกว่าร้อยละ 30 ต่อดัน แนะนำให้ใช้สารเคมีคอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 85% WP ฉีดพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น หรือใช้ฉีดพ่นป้องกันเป็นระยะๆ
  - **โรคราแป้ง** เก็บผลที่เป็นโรค ใบแห้ง กิ่งแห้งที่ร่วงหล่นนำไปเผาทำลายนอกแปลง เพื่อป้องกันการแพร่กระจาย ในแตกช่วงใบอ่อนและเริ่มติดผลหมั่นตรวจดูหากพบว่าราแป้งเข้าทำลายให้ทำการพ่นด้วยผงกำมะถันละลายน้ำ เป็นการกำจัดปริมาณเชื้อโรค ทำให้การระบาดในช่วงติดผลนั้นลดความรุนแรงลงได้ ในช่วงระยะผลอ่อน หากพบอาการของโรคราแป้งควรเลือกใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช ได้แก่ บีโนมิล (Benomyl) 50%WP, คาร์เบนดาซิม (Carbendazim) 50% SC, ไตรดีมอร์ฟ (Tridemorph) 75% EC, ไตรฟอรีน (Triforine) 19% EC, ไพราโซฟอส (Pyrazophos) 25.4% EC, ไดโนแคป (Dinocap) 25% WP โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง พ่นตามอัตราคำแนะนำในฉลาก

สถานการณ์การระบาดของศัตรูเงาะ ปี 2568

12. ศัตรูแมลง

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 68 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 305,231 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 1,985 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 66 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,919 ไร่)
  - **โรคใบจุด** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี นครศรีธรรมราช ชุมพร และจังหวัดพังงา จำนวน 245 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 255 ไร่)
  - **โรคใบจุดสาหร่าย** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี นครศรีธรรมราช ชุมพร พังงา นราธิวาส และจังหวัดตรัง จำนวน 594 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 6 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 600 ไร่)
  - **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี นครศรีธรรมราช ตรัง ระยอง ชุมพร และจังหวัดพังงา จำนวน 188 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 9 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 179 ไร่)
  - **หนอนกินใบ** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี นครศรีธรรมราช ชุมพร ระนอง ระยอง พังงา และจังหวัดยะลา จำนวน 603 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 66 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 537 ไร่)
  - **หนอนขอนใบ** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ชุมพร ระยอง และจังหวัดพังงา จำนวน 355 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 7 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 348 ไร่)
- **ผลการดำเนินงาน**
  - **โรคใบจุด** หมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอทำความสะอาดแปลงปลูก และกำจัดวัชพืชที่เป็นแหล่งสะสมโรค พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช ในช่วงที่มังคุดแตกใบอ่อน ได้แก่ คอปเปอร์ออกซิคโลไรด์ (Copper Oxychloride) 85% WP, คาร์เบนดาซิม (Carbendazim) 50% WP, แมนโคเซบ (Mancozeb) 80% WP โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง ผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นตามคำแนะนำในฉลาก
  - **โรคแอนแทรคโนส** หมั่นทำความสะอาดแปลงปลูกและทำลายส่วนที่เป็นโรค พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช ได้แก่ คาร์เบนดาซิม (Carbendazim) 50% WP, ไอโพรไดโอน (iprodione) 50% WP, แมนโคเซบ (Mancozeb) 80% WP โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นตามคำแนะนำในฉลาก
  - **โรคใบจุดสาหร่าย** หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบเริ่มมีอาการของโรค ตัดใบ หรือส่วนที่เป็นโรค นำไปทำลาย หรือฝังดินนอกแปลง ไม่ทิ้งไว้ในบริเวณแปลงหรือข้างแปลง เพื่อลดปริมาณและไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค ดูแลการตัดแต่งกิ่งให้เหมาะสม ไม่ให้ต้นมีทรงพุ่มแน่นทึบ เพื่อให้มังคุดได้รับแสงแดด และอากาศถ่ายเทได้ดี เป็นการลดความชื้น ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค หากโรครยังคงระบาดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คอปเปอร์ออกซิคโลไรด์ (copper oxychloride) 85% WP
  - **เพลี้ยไฟ** ป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในมังคุด โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งขณะที่มังคุดอยู่ในระยะออกดอก ติดผลอ่อน โดยการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรพ่น 3 ครั้ง คือ ระยะก่อนดอกบาน 7 วัน ขณะดอกบาน และหลังบานแล้ว 7 วัน หากเป็นการระบาดนอกฤดูการออกดอกติดผล ควรพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช เมื่อตรวจพบเพลี้ยไฟเฉลี่ยเกิน 1 ตัวต่อยอด
  - **หนอนกินใบ** หมั่นสำรวจใบอ่อนมังคุดอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากหนอนกัดกินทำลายใบอ่อนมังคุดในเวลากลางวัน และทิ้งร่องรอยการทำลายให้เห็น หากสำรวจพบใบอ่อนมังคุด ถูกทำลายเกินร้อยละ 20 ให้พ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช คาร์บาริล (Carbaryl) 85% WP พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 5 วัน ระยะเริ่มแตกใบอ่อนพ่นซ้ำเมื่อจำเป็น เพื่อช่วยลดการพ่นสารกำจัดแมลง และแนะนำให้เกษตรกรกองหญ้า หรือฟางบริเวณโคนต้น เพื่อล่อหนอนให้มาซ่อนตัวและจับทำลาย
  - **หนอนขอนใบ** หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของหนอนขอนใบอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สังเกตดูที่ใต้ใบ มังคุดจะพบรอยทางยาวเป็นเส้นสีขาว เนื่องจากการทำลายของหนอนขอนใบ หากพบหนอนกัดกินใบอ่อนเข้าทำลายประมาณ 30% ของยอด ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล (Carbaryl) 85% WP ลิตร เมื่อพบการระบาดในระยะแตกใบอ่อน ให้พ่นห่างกัน 10 วัน และงดพ่นก่อนการเก็บเกี่ยว 7 วัน

13. ศัตรูลำไย

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 77 จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น 1,209,942 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 687 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 677 ไร่)
  - **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จันทบุรี สระแก้ว และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 97 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 3 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 95 ไร่)
  - **หนอนคืบกินใบ** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี รวมจำนวน 26 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 25 ไร่)
  - **โรครากเน่า** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 29 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 6 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 25 ไร่)
  - **หนอนม้วนใบ** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 43 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 2 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 41 ไร่)
  - **มวนลำไย** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดจันทบุรี จำนวน 13 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 2 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 15 ไร่)
  - **โรคพุ่มไม้กวาด** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดสระแก้ว จำนวน 199 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 9 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 190 ไร่)
  - **โรคราดำ** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี พะเยา เชียงใหม่ และจังหวัดสระแก้ว จำนวน 280 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 4 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 276 ไร่)

• ผลการดำเนินงาน

- **เพลี้ยแป้ง** หมั่นสำรวจแปลงลำไยทุกสัปดาห์หากพบการระบาดแนะนำให้ตัดส่วนของกิ่งก้านที่มีเพลี้ยแป้งอาศัยอยู่ไปเผาทำลายเสีย หากพบว่า เพลี้ยแป้งเริ่มระบาดในสวนลำไยของเรา ควรพ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดมดมาลาไทออน (Malathion) 83% W/V EC, ไพรีทรอยด์ (Pyrethroids) โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง พ่นให้ทั่ว 2 - 3 ครั้งห่างกัน 10 วัน
- **หนอนคืบกินใบ** หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของหนอนคืบกินใบอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สังเกตดูใบเพสลาด ใบอ่อน และใบแก่ เขย่ากิ่งให้หนอนร่วงหล่นแล้วเก็บรวบรวมไปทำลายหรือนำไปเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง เช่น เป็ด ไก่ เก็บรวบรวมดักแต่ไปทำลาย เช่น ผึ้ง หรือเผาไฟ กำจัดวัชพืชโดยรอบแปลงเพื่อไม่ให้เป็นที่หลบอาศัยของผีเสื้อ ในระยะที่ลำไยแตกใบอ่อน พบระบาดมากกว่า 20% ของยอดสำรวจ ควรพ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัด คาร์บาริล (Carbaryl) 85% WP, แลมบ์ดาไซฮาโลทริน (lambda-cyhalothrin) 2.5% EC, บาซิลลัส ทุริงเยนซิส (Bacillus thuringiensis) เลือกใช้ชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นตามคำแนะนำในฉลาก ควรใช้สารเคมีฆ่าแมลงสลับกลุ่มกันไป
- **โรคพุ่มไม้กวาด** หมั่นสำรวจแปลงปลูกพืช หากพบกิ่งที่เป็นโรคให้ตัดกิ่งที่เป็นโรคนำมาเผาทำลายนอกแปลง คัดเลือกกิ่งพันธุ์จากต้นที่ไม่เป็นโรคไปปลูก ป้องกันแมลงพาหะจำพวกปากดูดพวกเพลี้ยจักจั่นสีน้ำตาล โดยใช้สารเคมี ได้แก่ คาร์โบซัลแฟน (Carbosulfan) 20% EC, ไอโซโพรคาร์บ (Isoprocarb) 50% WP โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นตามคำแนะนำในฉลาก
- **โรคราดำ** ป้องกันและกำจัดแมลงพวกปากดูดเช่น เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอยเพลี้ยจักจั่น และเพลี้ยอ่อน เป็นต้น โดยพ่นสารเคมี เช่น คาร์บาริล (Carbaryl) 85% WP อาจพ่นควบคู่กับสารป้องกันกำจัดเชื้อรา ได้แก่ คอปเปอร์ออกซิคลอไรด์ (Copper Oxychloride) 85% WP, เบตาไซฟลูทริน (Betacyfluthrin) 2.5 % EC โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร หรือตามที่ฉลากกำหนด

